

Toimetuse ja tallitus TALLINNAS, Pagarit uul. nr. 1 Toimetaja kõnetunnid kella 12—1.	<h1>SÕDUR</h1> <p>SÕJAASJANDUSE AJAKIRI. ILMUB ÜKS KORD NÄDALAS ülemjuhataja staabi väljaandel.</p>	Tellimise hind kättesaatmisega: Iga 10 numbril eest 5 marka. Kuulutuste ja teadaannete hind: Iga korpusrea eest 50 penni.
Tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu kõik wabariigi postiasutused ja era-raamatukauplused.		

№ 15

Laupäewal, 28. juunil 1919.

I. aastakäik.

Wabariigi sõjawägede ülemjuhataja staabi ülem.

Jaan Soots sündis 29. veebruaril 1880 Helme wallas Wiljandimaal. Oma eelhariduse sai ta kohalikes koolides ja koolitõpetajate seminaries Riias. Selle järel oli ta wanawara korjajana tegew. Oma agraruse eest sel alal sai ta Dr. F. Surt'i käest „Wana kandle“ mälestusfets.

Et tal aineline jõud puudus oma haridust kodumaal jätkata, astus ta 1900. a. Wilnas aluwasse 107. jalawäe Troitski polku wabatahtlikult teenima. 1901. a. astus ta Wilna junkrutooli, mille kurtuse ta 1904. a. 1. järgu diplomiga lõpetas. Sellepeale ühendati ta alamleitnandiks ja määrati Wostwa 7. grenadeeri polku teenima.

1905. a. wõttis Soots Wene-Jaapani sõjast osa.

Rõrgema sõjawäelise hariduse saamise ootustel astus Soots 1910. aastal, sellekohaste wõistluselhamite järgi, Nikolai sõjawäe (end. kindralstaabi) akadeemiasse, mille kurtuse ta 1913. a. esimese järgu diplomiga lõpetas. Sellejärgi wõeti ta kindralstaabi ohwitseride nimetirja üles ja määrati Kaafani sõjawäe ringkonna staabi juure teenima. Selle staabi juures kui ta sealjamas asuma 16. korpuse staabi juures teenis Soots kuni 1. aprillini 1914, mil teda teenistuse tšensuse omandamiseks Saratowi 186. jalawäe polku roodu komandeerima jaadeti.

Roodu komandeerina Saratowis tabas teda Saffa-maa sõjakulutus, mille järel ta 16. korpuse staabi juure käskudetäitjaks kindralstaabi ohwitseriks nimetati. Selles ametis sõjast osa wõttes oli ta mitmel

alal tegew, muu seas ka fideilemana, kelle alla kõik korpuse telegrafi ja telefon korraldus käis. Ka anti talle mitmed tähtsad ülesanded tähta. Kii jaadeti ta pärast Bulgaria wäljaastumist Se-wastopoli, et sealt weeluse paabiga Bulgaria rannas wägede maalejaatmise jaoks kohta wälja walida, kuid see operatsioon jäeti wiimaks siiski pooleli. Ja kui kindral Wannerheimi ratsadiviisile üles andeks tehti waenlase seljataha tungida, kommandeerite Soots tema juure wanemaks abjutandiks ja ajutiselt ka staabi ülemaks.

1916. a. kewabel, kui Wene lõunafronidil Brus-filowi pealetungimine algas, lahkus Soots jäädawalt 16. korpuse staabist. Siit peale teenis ta nende brigadide ja diviiside staapides, kes nimetatud pealetungimisest osa wõtsid. Iseäranis õpeliik oli talle, tema enese ütelse järel, teenistus 3. Taga-Amuri piirikaitse diviisis. Dieli

Kindralstaabi polkownik Soots.

Foto Parikas.

murdisi see diviis Dnjestri ääres waenlase liidest läbi ja tungis edasi, alati löögigrupets olles, kuni Stanislawowi linnani.

Sügisel 1916 nimetati Soots käskudetäitjaks staabi-

ohwiteriks XI. armee staabi juure ja ülendati ühtlasi alampolkownikuks. Jaanuaris 1917, õhulaewastitu reorganiseerimise puhul, nimetati ta sellesama staabi õhulaewastitu läskudetahtjaks staabi ohwiteriks. Sama aasta kewadel omandas Soots, Riiewi maatlejate-lendurite kooli läbi tehes, maatleja-lenduri kutsutunnistuse. Ta on üks nendest wähestest kindralstaabi ohwiteridest, kes sõja-õhulaewandust hästi tunnewad.

Kui kõrgema ülemjuhataja telgi juures ohwiteride kongressi kottu kutsuti, wõttis Soots sellest XI. armee staabi wolinikuna osa. Mai lõpul 1917 komandeeriti ta uuesti telgi juure, ja sellest ajast peale, ehk ta küll weel esiti XI. armee ja pärast lõuna frontide staabi nimetirjas seisis, teenis ta faktiliselt kõrgema ülemjuhataja telgi juures mitmel alal.

Soots'i teenistuselehes Wene sõjawäest on pikk rida lahinguid üles loetud, millest ta juhtiwana tegurina on osa wõtnud. Sõjawäeliste teenuste ja wahwuse eest on talle 5 aumarki mõõkadega amuetatud.

Kui enamlaste wõimule peafemisel 1917. aasta sügisel korralagedus Wene sõjawäes maad wõttis, tuli Soots sama aasta nowembri kuul Peterburi lehkomitee kutsel kodumaale Eesti sõjawäge looma ja korraldama. Et lubajaamist Eesti polkude formeerimiseks kiirendada, käis ta isiklikult telgis, kindralstaabis Peterburis ja Põhja frontide staabis Pihkwas. Kindral Duhonini tapmise päewal wiibis ta parajasti telgis, kust talle ainult juure waewaga korda läks enamlaste käest eluga peafede.

Eesti sõjawäe ülemkomitee poolt esimese Eesti diwiisi staabi ülemaks ja ajutiselt ka diwiisi ülemaks walitud, astus Soots 6. det. 1917 faktiliselt oma ametisse. Warsti sai ta asjaga nii kaugele, et kui polkownik Laidoner jõuluks 1917 Tallinna jõudis ja alaliseks diwiisi ülemaks hakkas, kõikidele diwiisi osadele uba alus oli pandud.

Diwiisi staabi ülemana töötas Soots edasi kuni 30. jaanuarini 1918, ehk küll 2. sõjawäelaste kongress teda „mitte küll kontrrewolutsionääriks, kuid siiski mitte-soowitamaks isikuks Eesti sõjawäe formeerimisel“ oli tunnistanud. Pärast polkownik Dnisoni wangistamist enamlaste poolt kadus Soots Tallinnast ära, teades, et teda niisamosugune saatuse ootab, ja ilmus uueste alles Saksa okupatsiooni ajal, kui juba Eesti sõjawägi laiali oli aetud.

Wahpeal oli Soots mitmesuguseid wiitfutusi läbi elades mööda Wenemaad ümber rännanud, kus ta Mostwas kord anarhistide küüsi oli sattunud, kuid siiski weel õnnelikult peasenud. Et sakslaste eest end wõrjata ja oma rikkiläänud terwist parandada, asus Soots nüüd maale elama, kui „isik, kes kunagi sõjawäes pole teeninud“. Siin töötas ta salaja Eesti enesefaitse korralduse loomise kallal edasi ja kirjutas ka, Wenemaalt kaafatoodud materjalide najal, sõjateaduslike kirjatöö pealkirja all „Wäiteriitide sõjawägi“, mis praegu meie lehes ilmub.

Saksa okupatsiooni walitsuse lõpul 1918. aasta sügisel oli Soots raskesti haige, kuid weel poolhaigena ilmus ta Tallinna ja hakkas Eesti sõjawäe korraldamisele agaralt osa wõtma. Kui Eesti wägede ülemjuhatus kindral Laidoneri kätte usaldati, nimetati polkownik Soots operatiivstaabi ülemaks ja 24. webruaril 1919, staabi reorganiseerimise puhul, ülemjuhataja staabi ülemaks. Nendes ametites wägede ülemjuhataja ligema abilise ja alalise asetäitjana töötades on tema tegevus terwele maale sedawõrd filmapaistern, et sellest praegu ülearune oleks kirjutada.

Polkownik Sootsi ja üleüldse meie ülemate wägede juhatuse teenuste wääriiline hindamine jäägu Eesti wabastuse sõja tulewase ajalookirjutaja hooldeks.

Sisuford.

Ametlik osa:

1. Väljawõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäskudest.
2. Juhatuskiri polgukohtutele.

Üleüldine osa:

1. Wabariigi sõjawägede ülemjuhataja staabi ülem kindralstaabi polkownik Soots (pildiga lehe eesosas).
2. Wäiteriitide sõjawägi (S. Soots).
3. Suuramine aeroplaanil (R. Nequadt).
4. Seisuford meie wäerindadel.
5. Paar sõna eestlaste minewikust (S. Tamm).
6. Ajakirjanduse ülewaade.
7. Segateated.

Ametlik osa.

Väljawõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäskudest.

Nr. 247.

Tallinnas, 13. juunil 1919.

Rahwawäelaste ülewimmine ühest wäeosast ehk asutusest teise peab sündima mõlemate wäeosade ehk asu-

tuste ülemate nõusolemisel, mida siis diwiisi ülem ehk diwiisi ülemale wastawate digustega ülem kinnitab. Kui aga rahwawäelane ühest diwiisist teise diwiisi üle saab wiidud, peab ülewimmine mõlemate diwiisi ehk wastawate digustega ülemate poolt kinnitatud saama.

Nr. 252.

Tallinnas, 14. juunil 1919.

Käsen Inglise maalt toodud riided wälja anda tarwidust mööda ainult nendele sõjawäelastele, kes tuleliinil wiibivad ja lahingutest tegelikult osa wõtawad. Mingil tingimisel ei luba neid riideid wälja anda tagawara wägedele, töö roodudele, polgu ja teistes staabis teeniwatele sõjawäelastele.

Nr. 257.

Tallinnas, 14. juunil 1919.

Käsen sõjawäe hüdrografia ja topografia osakondade eriteadlastele ohwiteridele, ametnikkudele ja sõduritele wälisistöödel wiibitawa aja eest, peale alalise palga, 6 marta päewaraha maksta.

Nr. 258.

Tallinnas, 14. juunil 1919.

Käsen haigemajadele nendes rawitfusel olemate haawatute ja haigete arwu järele, pool naela seepi kuus wälja anda, haigemajades puhtuse hoidmiseks.

Samati tuleb diwiisi loomalaatsarettidele wälja anda kümme naela seepi ja seljatagusele ja tagawara laatsarettidele wiis leist naela seepi kuus.

Nr. 272.

Tallinnas, 21. juunil 1919.

Münil on teated olemas, et sõjaväe osad, iseäranis polgud, rohkelt armul küüdi-hobuseid tarvitavad, mis armata annab, et viimaseid mitte kõige tarvilikumate tööde ja vedamise peale ei tarvitata.

Käsen edaspidi küüdi-hobuseid võimalikult kitsendatud armul nõutada, üksnes kõige hädalistemal korral, kui oma hobustega läbi ei saa.

Lubasid küüdi-hobuste saamiseks võivad anda üksnes sõjaväe osade ja polkude ülemad, kes ka selle eest vastavad on, et viimased tõesti tarviliste tööde peale on nõutatud.

Nr. 275.

Tallinnas, 21. juunil 1919.

Marmeladi käsen tarvitada 20 sol. 10 sol. rasva asemel.

Nr. 276.

Tallinnas, 21. juunil 1919.

Kuivatotud tindi kala käsen tarvitada üks nael — ühe naela liha asemel.

Nr. 277.

Tallinnas, 21. juunil 1919.

Suitsetatud räimi käsen tarvitada üks nael — ühe naela liha asemel.

Sõjavägede Ülemjuhataja,

Kindralstaabi-Kindral-Major **Laidoner.****Juhatuskiri polgukohtutele.**

(Järg.)

40. Kui kohus kohtualuse süü ülestunnistamise põhjal võimalikult leiab olevat kohtu otsust teha ilma kohtuliku arutusega akti ehk süüdistuse üle, milles välja on kutsutud tunnistajad ja kui viimased kutsu peale ilmunud, siis laheb eesistuja otseskohe tunnistajad wabaks ja teeb korralduse reisirahaga varustada neid tunnistajatest, kes soowi on avaldonud sarnase tasu saamiseks (704).

Tähen d u s: Reisiraha maksetakse polgu summadest, mis oma korda Warustuse Walitsuse summade arweltäientadakse. Reisiraha saamine sünnib eesistuja raporti läbi polgu ülemale, kus üles on tähendatud asjaajaja poolt kokkuseatud ja eesistuja poolt läbi waadatud kohtu kulude arwe. Raporti worm on toodud lihas — XV.

41. Kui akti järele mitu kohtualust on, siis kuulatakse nad igaüks eraldi üle; kui neid süüdistatakse üheskoos kuriteo kordasaatmises, siis ripub eesistuja waatlemisest ära, õiguse täielikuma selgitamise mõttes, kohtualuste ülekuulamist süüosaliste äraolekul toimetada, kes sarnasel korral kohtu pidamise saalist välja saadetakse (706). Selle juures peab aga eesistuja süüosalisele teatama kõike seda, mis kohtus tema äraolekul sündis (640), edasi andes ka näitamise sisu, mis süüosalise äraolekul kohtus antud (64 juhatusf.)

42. Kui kohtualune ennast süüdlasets ei tunnista ehk kui süü ülestunnistamine, peale kohtualuse kõige kulgse ülekuulamise asjaolude üle, kahtlust äratav, siis asub kohus aktis leidumate tõenduste läbimaatamisele, algabes väljakutsutud ja asjaosalistega ühes toodud tunnistajate ülekuulamisega.

Tä h e n d u s: Polgukohtu pidamise määrustes mõistetakse tunnistajate all: päris tunnistajaid, asjatundjaid, ümberpanijaid ja tõllijaid.

43. Kohtusse akti arutamisele tulnud isikute kohtu saali kutsumise järele teeb eesistuja kindlaks, kas on ilmunud kõik kutsutud isikud. Kui on ilmumata jäajaid, siis kuulab kohus asjaajaja ettekannet, kas on teateid ilmumata jäämise põhjuste üle ja milles need põhjustel seisawad.

44. Tunnistajate ilmumata jäämise korral peab kohus järgmised küsimused ära otsustama: a) kas on tunnistajaid ilmumata jäänud seaduslikudel põhjustel (604); b) misjulgusel määral tuleb rahatrahwiga karistada tunnistajaid, kes ilma seadusliku põhjusteta ilmumata jäid; c) kas ilmumata jäänud tunnistajate puudumisel akti arutamine võimalik on, või tuleb kohtu istumine edasi lükata ja tunnistajate väljakutsumist korraldada, misjulgused korraldused paragraofi 610 järele kohus istumise edasi lükkamise korral tegema peab.

45. Rahatrahwi määramisel ilmumata jäänud tunnistajale (605, ainult eraisikutele kuni 250 margani) võtab kohus arweesse akti tähtsust, ilmumata jäämise põhjusti ja ilmumata jäänud waranduslist seisu, elu, kutsu ja ameti seisukohta. Kohtu määrus selles asjas laadetakse täitmiseks kohaliku miilitse ülemale. Kohtu määruse ja miilitsele teadaande wormid on toodud lihas XVI ja XVII.

46. Kui ilmumata jäämise eest trahwitud tunnistaja enese õigeks mõistmiseks tõendusid toob pääle asja otsustamist, siis koguneb kohus polgu ülemale päewasäsu põhjal kinniseks istumiseks, et otsustada, kas ettepanud tõendused olid tähtsaks sisse antud (606) ja kas need on tarvilikult põhjendatud. Neid küsimusi võib arutada ka lähemal kohtu istumisel, mis aga kinnine peab olema.

Kohtu määruse ja miilitsele teadaande wormid on toodud lihas — XVIII ja XIX.

47. Küsimus akti arutamise üle ilmumata jäänud tunnistajate äraolekul ehk istumise edasilükkamise üle otsustatakse kohtu poolt selle küsimuse tähtsusele wastawa ettewaatusega. Selle juures peab kohus peaaegu liikul silmas pidama, kui tarvilikud akti esituse otsustamiseks on tunnistajate suusõnalised seletused; samuti ei tule tähelepanemata jätta wiivitust akti otsustamises istumise edasi lükkamise läbi.

Suhtima määrusena maksab, et kohus istumise edasilükkamiseks määruse teeb: 1) kui suurem jagu tunnistajaid ilmumata on jäänud ja nende näitamisi üleilbse aktis ei ole, ehk olemas olevate näitamiste waral ei selgine küllasel määral tähtsad asjaolud, ja 2) kui ta ühe tunnistaja suusõnaline näitamine paistab kohtule tingimata tarvilik olemat, et kahtlust kohtualuse süü või süütause üle lahendada. Teisest küljest teeb kohus määruse akti arutamise üle tunnistajate ilmumata jäämise peale waatamata, kui aktis leidumad üsna selged ja kindlad ilmumata jäänud tunnistajate näitamised, ehk kui kohus leiab, et ilmumata jäänud tunnistajate näitamised ei või mõju otsuse tegemise peale avaldada.

48. Nende samade wõtetega juhib kohus ka sel juhul, kui akti arutamise ajal küsimus tekib

(644) mõne isiku ülekuulamise tarwilikkuse üle, kes ei ole mitte tunnistajana kohtusse tututud.

49. Kui kuriteo läbi lahjusaaja ja kodanlike wälisuse ametlikes isikut, selle teadaande põhjal asi algatud, tunnistajate wäljakutsutud ja nende ülekuulamine kohtu poolt tungiwalt tarwilikult loetakse, siis wõib nimetatud isikute mitteilmumise korral kohtu istumist edasi lükata ja neile uued kutsed saata, wäljaarwatud juhtumisel mis, § 610 tähendatud.

50. Kui istumise edasilükkamise määrus aset leiab, siis kuulutab kohtu eesistuja sellest järgmisel kujul: kutsutud tunnistajate akti arutamisele mitteilmumise tõttu määrus kohus istumist edasi lükata ja tunnistajate wäljakutsumist uuenbada. Kohtu istumine on lõppenud. Peale selle läheb eesistuja kohtualust saalist ära wiia, lasab tunnistajad minema, teatabes, et neile uued kutsed saadetakse, ja teeb korralduse reisiraha tasumiseks neile tunnistajatele, kes seda nõuawad. Istumise lõpetamise järele täidab kohus korraldused, mis istumise edasilükkamisest tõusewad ja mis terve kohtu koosseisusse puurtuwad ning, läheb siis lahku. Uuesti istumisele koguneb kohus ülema päewakäsu põhjal eesistuja etteandel. Arutamise edasilükkamist tannab asjaajaja akti raamatusse, ühtlasi aratähendades tunnistajate mitteilmumist, selle tagajärgi edasilükkamise põhjusti ja kohtu poolt tehtud korraldusi (§ ja 4 p. 677).

51. Kui kõik kutsutud tunnistajad kohtusse ilmunud eht kui kohus määrus ilmumata jäänud tunnistajate puudumisel akti läbi arutada, siis kuulutab eesistuja sellest umbes järgmistes lausetes: „kõikide tunnistajate ilmumisel, eht pidades mitte ilmunud tunnistajate näitamist akti kohta mitte mõõduandwateks, määrus kohus tunnistajate ülekuulamisele asuda.“ Igale tunnistajale pannakse järjekorras küsimused järgmise üle ette: elukutse, nimi, isa- ja perekonnanimi, wanadus, usk, kas ta ei ole suguluses, hõimluses ja kas tal ei ole kohtus täimisi eht muud läbitäimisi kohtualusega eht kuriteost lahjusaajaga.

52. Küsimuste osustamisel, kas tunnistajaid üle kuulata ja misjuguheid tunnistajaid wande all üle kuulata, juhineb kohus §§ 618—623 määrustest.

53. Kohtualuse naese, õiges joones sugulaste ja lähiliku de ning wenna poole peab eesistuja küsimusega pöörama: kas nemad soowiwad akti põhjal tunnistust andna, wõi tahawad tarwitada seaduse poolt neile antud õigust tunnistuse andmisest lahti ütelda.

54. Peale wanutamist eht pühalikule tõutusele alla kirjutamist saadetakse tunnistajad saalist ootamise tupp, kus juures eesistuja neile meele tuletab, et nad omawahel arutamisele tulewa akti üle juttu ei tohi wasta. Ühtlasi määrab eesistuja ühe tema käsu-tada saadetud sõburi järelewaatajaks, et tunnistajad seba meeletuletust täidaksid.

55. Kui kohus leiab, et tõenäoliste seletuste ja kohtuõiete andmise suhtes asjatundjatel tunnistajate ülekuulamise juures tarwilikult wiibida on, siis jätab eesistuja niisugused isikut istumise saali kohtuliku arutamise aja lõpuni.

(Särgneb).

Üleüldine osa.

Wäikeriikide sõjawägi.

3. Soost.

10.

(Särg.)

B. Alamohwitserid.

Daani sõjawäes on järgmised alamohwitseri astmed olemas:

1. Staab-seersant.
2. Oberseersant.
3. Seersant.
4. Kapraal.
5. Alamkapraal.

Kolme esimese autraadi kandjad on wabatahtlised üleajateenijad, s. o. elukutselised instrktorid, tats wiimast autraadi on sundusliku aja teenijate tarwis, seba sol-datitega ühel ajal koju lastakse.

Alamohwitseriks ettevalmistamine sünnib harilikult alamkapraali, kapraali ja seersandi koolides. Niisugused koolid on olemas kaardiwäe, iga jalawäe-brigaadi, suurtüki ja inseneriwäe tarwis. Kasowäe tarwis on ainult 2 esimest kooli.

Peale nekrutõppuse lõpetamist küsitakse sõbulistelt meestelt, kes neist polgu juure alamkapraali kooli tahab astuda. Kui soowijaid wähe, siis määrab ilumus. Kes kooli lõpetawad, tõstetakse alamkapraalideks. Sellesama torra järele lõpetatakse ka kapraali kool, kuid kapraaliks tõstetakse ainult neid, kes lubawad wähemalt aasia üle aja instrktorina teenida, teised ei tõuse alamkapraaliks tõrgemale. Kes 2 aastat kapraalina on teeninud ja edasi instrktoriks jääb, wõib seersandiks tõstetud saada. Ober- ja staab-seersandiks wõiwad ainult need saada, kes seersandi kooli lõpetawad ja 2 aastat järgnewas madalamas autraadis on teeninud.

Peale selle hariliku alamohwitseride ettevalmistamise, misjugal wiisil suurem osa alamohwitseri ette valmistatakse, on weel wabatahtliste kool (elewskolen) asutatud, kust suuremalt osalt suurtüki- ja inseneriwäe alamohwitserid wälja tulewad.

Alamohwitseriks tõstmise wõim on polgu komanderil, ratsa-, suurtüki- ja inseneriwäes — nende wägede inspektoritel.

Täienduswäe alamkapraalid wõiwad kuni 36 aastani au kõrgendust saada.

Staab-seersandid wõiwad alaliseft wäest lahtumisel ja täienduswäkke üleminekul täienduswäe leitnandiks tõstetud saada.

C. Ohwitserid.

Daani sõjawäes on kahte seltsi ohwitserid: wäeteemistuse alused ohwitserid ja elukutselised ohwitserid eht instrktorid.

Esimese liiki käiwad kõik alamleitnandid. Ühed neist teeniwad määratud aega; teised on koju lastud, kuid peawad mobilisatsiooni korral teenistusesse ilmuma wanaduse järjekorras, nagu nende ealised sõbdatidki, kas tegewasse sõjawäkke eht täienduswäkke.

Ettevalmistamine on wäeteemistuse sunduse alustel ja elukutselistel ohwitseridel mitmesugune.

Wäeteemistuse sunduse aluseid ohwitserid valmistatakse kolmel wiisil ette: 1) sõjawäe juures sellekohastel kursustel, 2) Kronborgi alamleitnandi koolis eht 3) Fredriksbergi ohwitseri kooli alamas klassis.

Sõjawäe ofade juures olewatele kursustele

määratakse need nekrutid, kes realkooli on lõpetanud ja ohvitseriametiks kohaselt arwatakse. Kes kurfuse hästi lõpetab, ülendatakse sõjamistri wõimuga alamleitnantideks. Kes halwasti lõpetab, tõstetakse ainult alamapraaliks ja lastakse koju, kuid kui ta lordamisel käies hästi teenib, võib ta lordamise lõpul alamleitnantideks ühendatud saada.

Kronborgi alamleitnandi kooli wõetakse soowijaid keskkoolehäridusega mehi. Kool valmistab tagawara alamleitnantideks kõiksugu wäeosadele.

Fredriksbergi ohwitserikoolil on kolm klassi, milledest alamklass, kus õppus 2 aastat kestab, niisama tagawara alamleitnantideks valmistab, kui Kronborgi koolgi, ühtlasi aga ka ettevalmistab keskmisesse klassi astumiseks, kus kurfus 1½ aastat kestab ja mille õsttarbeks on elutsetelisi ohwitseri eht sõjawäe instruktori ette valmistada.

Nimetatud kooli keskmisesse klassi wõetakse alamleitnantideks, alamohwitseri ja alamapraalide, kes selle sama kooli alama klassi on lõpetanud eht sellekohase eksamini teinud.

Eksamile lastakse ainult need, kes enne sõjawäes wähemalt nekrutiõppuse on läbi teinud.

Kes selle klassi lõpetab ja enne alamleitnantideks pole ühendatud, tõstetakse kohe alamleitnantideks. Kui peale selle 6 kuud sõjawäes on teenitud, ülendatakse leitnantideks, sellega ühtlasi saadakse elutseteliste ohwitseride kindla aastapalga peale.

Ohwitseride aukraadi kõrgendamise sünnib kuni kapteni kraadini teenistuse aja pikkuse järele, mäljaarwatud 20% ohwitseride, sellede kõrgendamise ülemuse walitu järele sünnib, teenistuseaja pikkuse peale waatamata.

Kõrgematesse aukraadidesse tõstetakse ainult kiiduwäärat tegevuse eest.

D. Hobused

Hobuseid sõjawäe tarwis ostab iseäraline komisjon. Katsawäest praagitakse iga aasta mitte rohkem kui 1/3 hobuseid wälja. Praakimisel ei waadata mitte wanaduse peale.

Alaline sõjawägi peab ise wähe hobuseid ülewal, suurem osa antakse rahwa kätte maksu eest sõbda peale. Sõbda peale andmise ja tagasiwõtmise juures, mis harilikult enne suweharjutusi ja manöwri sünnib, waatab hobuseid komisjon üle. Selle komisjoni liikmetest on 2 meest silemiste asjade ministri nimetatud. Iga ohwitseri tarwis peab kroonu ühe hobuse, mispärast ohwitseri käest ise oma hobuse ostmist ei nõuta.

II. Wäeosade korraldus.

Sola wägi. Kaardiwäge on üks tegevawäge ja üks referwi eht abiwäge bataljon. Muudu on jalawäge alufeks polk, millel 4 bataljoni on, nimelt 3 tegevawäge ja üks referwi eht abiwäge bataljon. Mobilisatsiooni ajal formeerib iga polk weel ühe depoo, kus neid mehi ette valmistatakse, keda sõjawäljale polgu täienduseks saadetakse.

Katsa wägi. Katsawäge on üks kaardiwäge hussaaride polk ja 4 dragunipolku. Igas polgus on 3 tegewater eskadroni ja õpekomando, mis mobilisatsiooni ajal depoo formeerib. Kaardiwäge hussaaride polk formeerib weel ühe eskadroni kassjalgu.

Suurtükki wägi. Wäljasuurtükki wäge alufeks on polk. Igas polgus on 6 tegewa ja 2 referwi eht abiwäge batariid, igas batariis 4 suurtükki. 3 battariid nimetatakse üheks jaoks. Weel hiljuti oli ainult 2

suurtükki wäge polku. Kindluse suurtükki wäge alufeks on ka polk, milles aga 3 bataljoni on, igas ühes 4 tegevawäge ja 2 referwi eht abiwäge rootu.

Suurtükki wäge hulka arwatakse ka üks arsenali ja üks laboratooriumi rood, mis Kopenhageni suurtükki wäge tehaste juures on.

Inseriwägi. Inseneriwäge alufeks on polk, milles 6 tegevawäge ja 3 referwi eht abiwäge rootu on. Sõjaajal formeeritakse polgus üleüldse 11 rootu, peale selle weel signaali jaoskond ja täienduswäge rood.

Woor. Sõjawäe woori tarwis on wooriga oskond, mis kahegi roodust koos seisab ja suurtükki wäge inspektori alla käib. Sõjaajal jagatakse woor sõjawäeosade kätte. Et nendest hobustest ja wantritest, mis rahu ajal olemas, küllalt ei saa, kawatsetakse sõjakorral puuduwad hobused ja wantrid rahwa käest funduslikul wiisil wõtta.

Suuremad ühendused.

Rahua ajal on suuremaks ühenduseks brigad, mis 2 jalawäge polgust koos seisab. Muud wäge brigadid ei ole, sest nad on otsekohe sellekohaste kindralinspektori wõimuses. Hiljuti oli weel brigadijoni ainult 5.

Brigaadi ülemad oma korda käiwad ringkonnawäge juhataja alla, keda Daanimaal kõigest 2 on. Ühe ringkonna hulka käiwad wälja- ja kindlusewäed mis hommitupool Suurt Wetti seisawad, teise alla, mis õhtu pool on, käib saarte wägi. Wägede juhataja alla käiwad ka komplekteerimise ringkonnade ülemad. Nõnda siis ulatab wägede juhataja wõim nekrutiwõtmise asutuste kui ka wäeosade üle. Sõjaajal kawatsetakse üks korpus tegevawäge mobiliseerida. Sellest korpusest jääb kõik referwi eht abiwägi kui ka täiendus wägi wälja. Mobilisatsioon kawatsetakse 3 päewa jooksul lõpetada.

Kopenhageni kaitsewägi seisab 2 jalawäge bataljoni (igaüks 4 roodu) ja 2 suurtükki wäge roodust koos. See wägi komplekteeritakse Kopenhageni ringkonna täienduswäge meestega ja arwatakse sõjawäe juure, kui selle abiwägi. Ülemaks on üks täienduswäge kindral, kes otsekohe ringkonna wägede juhataja alla käib.

Kaitsewäge mehed koguwad endid iga aasta 15—17 päewaks õppusele. Muudu on mehed kodus, peawad aga tulekahju kordadel aitama tuld kustutada ja nõutawal korral linna korda jalal pidama.

Nõnda siis näeme, et see wägi, kui ta ka sõjawäe juure on arwatud, muud pole, kui politseiwägi, millest sõjaajal suurt loota pole, sest tema pea ülesandeks, jääb ka sõjaajal korda pidada.

Bornholmi saare miilitis koos seisab ühest neljaroodulisest jalawäge bataljoni, 1 eskadronist, 1 wäljasuurtükki wäge ja 1 kindluse suurtükki wäge roodust. Miilitis käib komandandi eht saare sõjatuberneri alla. Bataljoni ja roodude komanderideks on täiendamise wäge ohwitserid, teised instruktorid on wäeteenistuse aja teenijad, kes üleüldises sõjawäes alamohwitseriks on saanud. Nasta ümber loetakse teenistuses ainult bataljoni komander adjutant ja 9 alamohwitseri, teised on koju lastud, kuid kuu noorema loofiaasta mehed peawad iga aasta 10 päewaks õppusele ilmuma ja 3 päewa katsumistel ja püsilastmisel olema. Wäe õsttarbeks on oma kodumaad, Bornholmi saart, kaitsta, nagu seda Rootsimaal Gotlandi miilitis oma kodutohaga peab tegema.

Peale nimetatud wägede on Daani riigil weel natuke koloniaalsõjawäge, nimelt 1 rood Büha Tooma saarel, teine rood Büha Risti saarel. Need roodud käiwad rahaministri alla.

Teenivad 6 aasta peale palgatud mehed nende hulgaft, kes enne alaliseft wäes on teeninud.

Daani riigis on umbes 2¹/₂ miljoni elanikku. 1864. aasta sõjäs pani ta 1. aprilliks 54 575 meest püssi alla ja saatis tegevusse wäfte, peale selle oli sellel ajal 6—7 tuhat meest depoodes õppusel.

Praeguse aja mobilisatsiooniplaani järele wõib Daanimaa 3 päewa jooksul küll üle 70 tuhanda mehe warustada ja organiseerida, kuid sellega pole kaudeltki meeste tagawara oifas, mis igatohes üle 150 tuhande mehe ulatab. Nõnda siis jääb Daanimaal esioftsa kuni 60% sõjakõlbulisi mehi organiseerimata.

(Järgneb.)

Luuramine aeroplaanil.

R. Reguadt'i järele J. A.

(Järg.)

Aeroplaani tüürimine nõuab, nagu kõigil muudelgi sõjalendudel nii ka luuramislennul, jelget meelt ja rutulist oifustamist. Waatamata mõnesuguste fataalfete juhtumiste peale, nagu neid iga lennu ajal masina juures wõi halwade õhutõugimiste järeldusel ette wõib tulla, wõib tõsisemaid wahetuhtumisi ka waenuliste lenduritega kokku pörgates ja alt maa pealt lastmise läbi tekkida. Sfeenesest mõista, et lennule ainult täiesti terve ja wigata apparaadiga minnakse, kuid lennu ajal peab selle eest hoolt kandma, et apparaat rikki ei läheks. Moodsa aeroplaani ehituswiis on nii kindel, et wiperusi tema juures ka lennu ajal waewalt ette wõib tulla, selle wastu seisab aga mootori tegevus nii wäga igasuguste wõimaluste piirkonnas, et see lennu ajal wahetpidamata hoolsat tähelepanekut nõuab. Kuigi wõimalik ei ole mootori õrnade ofade kohta ofetohest mõju awaldada, wõib siiski loomusunniliselt piinliku käsitamise tõttu teatawat lindlust tema tegevuse kohta omandada. Kõigepealt peab selle eest hoolitsema, et bensini ja õli juurewool korralikult sünniks; sünnib see, siis ei ole inimliku ärakaalumise järele rikut tarta.

Masina tüürimise sisesead on lihtne ja kõwa. Kõljetüüri, millega kurwisid ehk kõwerjoooni tehakse, juhitaftse jalgheebli kaudu; kõrgus- ehk sügawustüüri reguleeritakse käsiwatta küljes olewa heebli liigutamise ehk äraliikutamise kaudu, kuna aga pöiktüüri, mille abil aeroplaani külje tõstmine ja lüngutamine sünnib, käsiwatta enese pööramise läbi juhitaftse. Tüürimine saab wõimatuks ainult kui traadid katkewad, mis tüürimiskäitajaid tüürimispidabega ühendawad. Need peawad aga päris katastrofaalfes sündmused olema, mis niisuguse juhtumise wõiksid esile kutsuda; ja see juhtumine wõib ka ainult siis traagiliselt saada, kui traadid kõigi kolme tüüri küljes korraga katkewad; katkewad nad ainult ühe tüüri küljes, siis on weel wõimalik mõlema teise tüüri ofawa käsitamise läbi õnnetust ära hoida.

Seliseiswast jelgub, et masina juures ainult mootor ja tüür rikki wõiwad minna, kuna lennuapparaatise garanteeritud kõwa on.

Halwad õhutingimised, mida kunagi kindlasti ette ei wõi näha, nõuawad aeroplaani juhtijalt alalist tähelepanemist, sest nad on kardetawad. Sagedasti, ehk digemini, peaaegu alati tekiwad õhus need kardetud puhangud, mida hõõbeds kutsutakse; need puhuwad iga kõwaduses, kestmisest briffist kuni kõige kangema tormini. Masin, mis nendega wõitlema peab, teeb rahulise lennu asemel hüpped ja wõtkeralliseid, hõõde kõwaduse järele. Omandawad hõõd tormi ifeloomu, siis wõib ka juh-

tuda, et lennumasin sadasid werstasid õhus ümber paitatse, — ta kitleb ja kargleb nagu kalapaat tormisel merel. Niisugustes õhuwooludes wõib masin ka ümber kuttuda; jeda wõib aga tergesti ära hoida, kui hõõde sünnitatud anormaalsetele liikumistele tüürimise läbi alatafa wastumõju awaldatse. Kujuk opparaat ümber, siis ei tähenda see weel sugugi, et ta tingimata maha peab kuttuma. Moodsa apparaadi ehituswiisi tõttu on palju ennem wõimalik, et ta alla kuttudes end ife üles lööb, kui jeda juba juhtija ei ole teinud.

Nõndanimetatud õhuangud, õhuhühjad kohad õhus, on wäga kardetawad. Sattub aeroplaan niisugusesse kohta, siis kujuk ta — sest propelleril ja kandepindadel ei ole enam tarwilikku toetusainet, õhtu — wälgu kiirusel õhutühja ruumi mööda alla, ofetui kurristiku. On õhuangu põhi weel küllalt kõrgel maapinnast, siis on wõimalik, et apparaat uuestialgawas õhus end jälle üles lööb, muidu aga kujuk ta puruks. (Järgneb.)

Seisukord meie wäerindadel.

Satshina sihil testfid togu läinud nädala jooksul ägedad wõitlused. Suuremate waenlase pealetungivate jõudude tõttu olid Wene Põhja armee ofad sunnitud endid paiguti natukene tagasi tõmbama. Nad asuwad praegu Kernowo, Koporki, Jurjewo, Saosjerje, Wlesowo, Raskowo, Kurgolowo, Sahonje, Tshornaja ja Weresiti külade liinil. Kuigi waenlane ei ole suutnud siia wiimaste näewade jooksul uusi jõudusid juure tuua, siiski on talle korda läinud neid wäeosasid, mis Marwa alt taganesid ja seal juures suuresti konnatada said, täiendada ja endisesse lahingukorda seada. Waenlane katsub kõike oma jõudu selleks ära kasutada, et Põhja armee wäeosasid wõimalikult kaugemale Petrogradist tõrjuda ja niiswiisi siis oma täieliku kokkulangemise päewa edasi nihutada.

Pihkwa all kestawad ka lahingud endist wiisi edasi. Ehk küll waenlane ka siin katseid teeb pealetungimisele üle minna ja selleks wahel ifegi soomusrongisid tarwitab, ei ole kõik need katsed temale õnnestanud. Meie wäed asusid siin wastupealetungimisele ja on waenlase terve rea küladest wälja tõrjunud. Ifegi waenlase seljataga töötawad meie partisaanid hea eduga ja on Porhowi linna juures filla, mis üle Scheloni jõe wiib, õhtu lastnud.

Wõuna wäerinnal Wõnnu all algas Balti Landeswehr uuesti meie wastu waenulist tegevust. Meie ja liitlaste ettepanek, wolnikku Warka läbirääkimistele saata, jäeti Landeswehri poolt tähelepanemata: nende wolinik ei ilmunud mitte. Balti Landeswehri, keda Sassa raudbimwiisi ofad toetawad, läks algusel korda ühe meie Läti polgu liinist läbi murda ja kuni Muremõfani (Wolmari linna all) edasi tungida, kuid meie wäeosad, kes liitlastele abiks saadeti, häwitafid läbimurdunud waenlase wäeosad ofalt ära, kuna ülejäänud ofa kiirele põgenemisele sunniti. Oma ülekaalu peale toetades oli waenlane kindel, et talle korda läheb meie wägesid togu sel wäerinnal taganema sunnida. Pealegi olid kõik Landeswehri wäeosad igakülgselt hästi warustatud; kuid teadmise, et siin saawad wastafega 700 aastased arwed õiendatud, tiiwustas meie wägesid ja tõstis nende meeleolu: kõik poeletungiwad parunite palgatud horbed sunniti kiirele taganemisele. Meie wägede kätte langes rohke sõjasaak, kus ifegi aeroplanid ei puudunud. Praegu

wõitlemad meie wäed kiirelt põgenemate Balti Landeswehri jätistega Riia linna wärawate all, ja wiimase langemine ei ole ka enam kaugel.—

Üleüldiselt kokkuvõttes wõib ütelda, et meie seisukord kõikidel wäerindadel on endist wiisi hüljawa, selle peale maatamata, et Põhja armee wäeosad mõned külad Gatschina sähis ära on pidanud andma.

Paar sõna eestlaste minewikust.

J. Tamm.

Baltimere maade orjapõlwe aegne ajalugu annab meile kõige kurwema pilbi Euroopa uuemast ajast.

XIII. aastajaja algul Liivimale sissetungides lipukirjadega: „Ewangeelium, ust, rahu ja armastus“, panid Sassa ristirüütlid mõega ja tulega eestlaste ja lätlaste efiwanematele ristiusu ille peale, mis juba warsti muutus Euroopa ajaloos seni tundmata orjuseks.

Juriidiliste aktide, kui ta tolleagsete ajalookirjanikkude tõenduste peale põhjendades, ühinewad kõik Baltimere: maade historikud, hoolimata oma mitmesugustest ilmasaadetest, selles arwamises, et orduaegse walitsuse ajal orjastatud eestlaste ja lätlaste elujärg kirjeldamata kurb oli.

Eestlasel, kirjutab Balthasar Rusow (1600), ei olnud mingit muud õigust kui selle mis temale annetas rüütel oma heaksarwamise järel. Eestlasel ei olnud mõimalit ega luba kellegile tehtud ülekohu üle kaebada ehk kõrgema wõimu kandjate poolt selle wastu kaitset otsida.

Suri eestlane ja tema naine, siis määrati rüütli poolt niifugune waranduse kaitsekord, mis laste käest kõik ära wõttis, mille tõttu need olid sunnitud alasti ja paljajalu mõisniku asupaiga lähikonnas ehk linnas kerjasmisega omale ülespidamist otsima.—

Kõik mis tolleaegsel eestlasel faktiliselt olemas oli, ei olnud juridiliselt mitte tema omandus, waid rüütli omandus, millega wiimane wõis toimetada oma heaksarwamise järel. Ka eestlane ise rüütli silmis ei olnud midagi muud, kui isefugune liikum warandus, mida wõis edasi müüa, kinkida ehk koerte wastu ümber wõhetada.

Sebastian Münster, oma Liivimaa tolleagsete olude kirjelduses, kirjutab sõna-sõnalt järgmist: „Sarnast õnnetut rahwast ei ole enam selle pälese all leida, kui orjastatud eestlased ja lätlased. Kui eestlasel juhtumist oli hea hobune ehk lehm, siis wõttis rüütel kõik abinõud käsile, et neid omandada; kui eestlane ära jooksis, milleks teda nälga ja wiletuse sundis, siis raiuti tal kinnitabamise korral üks jalg maha, et ta teist korda enam ära ei jooksetaks. Eestlane sõõb sarnast wiletjat toitu, mis meie juures, jutustab Münster edasi, ei sõõb siia mingil tingimisel.“

Rii siis elas see õnnetu rahwas loomafarnastes oludes. Rutenberg jutustab, et juba XIV. aastajaja lõpul elasid eestlased kõige suuremas wiletuses ja puuduses, ning langesid kuni walge neegri seisukorrani.

Wägivaldne mehe lohutamine naisest ei olnud sel ajal mitte haruldane asi.

Wägivald ja toores ümberkäimine tegid selle rahwa metslooma sarnaselt, jutustab Juulius Eckhardt.

Kui Liivi Ordu langemise järel Liivimaa Poola alla sai, ei paranenud eestlaste olukord põrmugi.—

Poola kuningas Sigismund August II (1561. a.) kinnitas rüütlikele kõik need õigused, mis nemad endile wägivaldselt möödaläinud aastasadadel olid omandanud.—

Järgmise Poola kuninga Stefan Bathory piüübed, orjastatud Liivimaa; rahwaste olukorda parandada, lõppefid ilma mingi järelhüüsa.

Märtsa paremad ajad said rahwale osaks, kui Liivimaa Rootsi alla langes.

Kuningas Gustaw Adolf, hoolimata rüütlike konfudest ja nutulaulubest, pani esialgu maksma järgmised uuendused: ta lubas eestlaste lapsi koolidesse wastu wõtta, ning andis eestlastele õiguse kaebusi rüütlike ülekohuste tegude üle kõrgematse riigikohtusesse otsekohe sisse anda.

(Järgneb.)

Ajakirjanduse ülewaade.

Landeswehri pealetungimise puhul.

Toome siin wiimase nädala jookkul ilmunud ajalehtedest mõned wäljawõtted, mis käsitawad Landeswehri pealetungimise motiime:

„Waba Maa“ kirjutab:

„See Landeswehri loine, mis lõunast meie piirile lähenes, ei olnud juhusline maruhoog, waid Balti hertzogiriigi rajamisel poollelijäänud töö jatkamine. Üks järl sellest turbumängust, mille sissejuhatusena meie Liivimaa rüütelkonna sekretäri Messander von Tobieni sõnad wõtame, mis öeldud 12. juulil 1918 Sassa riigi põllutõõnõutogu liikmetele rüütelkonna jaalis Riias:

„Meie liiwimaalaste soow oleks, et Sassa mehed tuleks ja seda tööd õnnelikule lõpule wiia aitaks, mis nende efiwad 700 aasta eest on alanud, et Jumala emale pühendatud Liivimaa, wana Maarjamaa, tugewaks Sassa riigi osaks saaks.“

Riüüd ei olnud liikumise eesmärgiks enam mitte otskohene Sassa riigi külge liitmine, waid Latawija ja Eesti allahetmine mõisnikkudele ning siit kaudu Suur-Sassa mõju maksmapanek Wenemaal.“

„Sotsialdemokraat“ kirjutab:

„Landeswehri ülesanne ja siht nii Lätis kui Eestis on selge. Tema ei ole ka mitte juhusline tänase päewa sünnitus, waid kawatimbla mitmekuulise meie ja Lätimaa parunite wandesepitus neile wihatud riikide wastu.“

Wõtame jeketuse järel, kus näidatakse Sassa okkupatsioonide wägede laastamis-poliitika sihte Baltimaalt lahtumise puhul, mis oli sihitud meie enesekaitse loomise wastu, jätkab leht:

„Meie saaksid on seitse kuud töõd teinud, selle wilja maitseme nüüd Wõnnu all.“

Waadake ümber palju on meie maale saaju ja nende juhtisid jäänud! Ja ärge unustage, kui kuulete, et nad mitte üksi Soome kaudu oma mõisatesse ei igrtsse „tagasi tulla“, waid Lätimaa kaudu.

See on sõjakäit mitte üksi meie iseseiswuse wastu, see on efiwases joones sõjakäit maauuenduse wastu!“

„Wõitlus“ kirjutab: „Ei ole kahtlust et Sassa Landeswehri poliitilistel kawatsustel kindel majanduslik tagapõhi on. Ei ole kahtlust, et see sõjaline jõud on liikuma pandud parunite poolt, kellel ründamine on, et nende ajaloolise „kultuuri“ ülesande ja mõisaomanduse päewad loetud on.“

Segateated.

Saksa laewastik Seapa lahes põhja lastud

Seapa lahes Inglismaal kinnipeetaw Saksa laewastik on Saksa admiral von Reuteri käsul peaaegu termena mere põhja lastud. Soomuslaewadest on 10 tükk põhja lastud, järele on jäänud ainult üks „Baden“; niisama on põhja lastud viis soomusristlejat ja 8 kerget ristlejat, 3 kerget ristlejat on madalikule weetud. Miinipaatidest on 30 põhja lastud, 18 miinipaati on madalikule weetud; weepinnal seisawad praegu ainult 8 miinipaati.

Põhjalastmise suures on 1800 Saksa madrust ja ohwitseri otse saakud.

Kontradmiraal von Reuter on Saksa laewastiku põhjalastmise süü täielikult enese peale võtnud. Admiral on keiser Wilhelmi poolt a. 1914 antud käsu järele talitanud, et Saksa laewu ei tohita üalgi waenlastele jätta.

Põhjalastmine oli sellepärast võimalt, et laewadel Englise wahitised ei olnud. Wahitised laewadele ei tohtinud rahukonferentsi otsuse järele panna.

Riitlased nõuawad Saksa wägede lahkumist Baltimaalt.

„Berlingsele Didendele“ teatatakse Berliinist: Kindral Rudant saatis Saksa sõjariistaderahu komisjonile sõprusriikide nimel märgukirja, kus nõutakse, et Saksaamaa sõjategevuse Lätimaal lõpetaks. Põhja poole, Eestimaa wostu ei tohi Saksa wägi marssida. Windaarist ja Lihawist peab ta otsesõps ja mujalt Baltimaalt võimalisult pea lahuma.

Balti merel

on wõitlusi Englise ja englaste laewastikkude wahel ette tulnud. Üksel wastu pühapäeval, kell 12 ajal, püüdis Kroonkunnast 4 „Kowitu“ taolise ristlejat ja 2 wäheemat laewa Parmala neemele lähineda. Soome wäetesse jõudes juhtisid nad oma kurssi Seiwõte majala poole, trawlerid lähenesid rannale 5 kilomeetri kauguseni. Kell 2,35 min hakkasid neid Englise ristlejad lastma. Wõitlus kestis 30 minutit ja selle lõpp oli

et Wene laewad Kroonlinna tagasi sõitsid. Ühte Wene laewa tabas kuul, seal sündis plahwatus. Sellegipärast suusid Wene laewad weel oma jõuga tagasi minna.

Koltshaki wõidud.

Reuter teatab 16. juunil. Omstiski saadetud telegrammi järele teatab kindrali peakorter: Lõuna pool Ufat on Koltshaki wäed punased Belaja jõe taha ajanud, kus neil suured kaotused olid. 300 punast uppusid ära. On saadud üle 30 kuulipilduja.

Arhangeli wäerinnal

Arhangelist teatatakse 23. juunil: Pärast seda, kui waenlane Böfel wastu 21. juunil kolm wästupealetungimist me e ühte seisukohtade wastu ilma tagajärgedeta toime oli pannud, lahkus lä Troitskist ja wõttis seisukoha Gorodoki ümbrustonda, kuna ta wõttis Solambnga jõe sõrgusikkude äärde seabis. Meie wäed on Tshestaki külas, 8 kilomeetrit lõuna-ida pool Troitskat. Põhemaal jõealaba puhastas waenlane Jafowlewskoje, 5 1/2 kilomeetrit lõuna-lääne pool Troitskat, ja asub Seljetskojes. Waenlase taganemine oli kiire; Tema jättis maha palju püssi, püssi- ja suurtüki lastemoona ja mšeneri-ladusid, mis meie kätte langesi.

Riitlased Põhja-Wenemaal.

„Ruski. Sh.“ teatel läks maituu algusel Bergemil mööda Arhangeli poole 300 Englise merelaewa, mis olid laetud sõjariistade ja sõitjuga warustusega. Laewade suurus oli umbes 1000 tonni. Peaaegu kõik madalame laewad on tarwitatawad Wene jõgede süsteemi, millest järeldada võib, et nad Dwina (Düüna) jõlle sisse sõidawad.

Denikini wõit.

Briti sõjasaatkonna teate järele, mis hiljuti Jekaterinodarist teele saadetud, on wõidu järel Sali jõel kolmel lahingupäeval 3000 meest wangi wõetud ning 23 suurtüki ja palju kuulipildujaid saagits langenud. Üleüldine sõjasaagi arv sellel wäerinnal on 18 000 wangi, 183 suurtüki, üle 300 kuulipilduja ja suur hulk sõjamaterjaali.

Wastutaw toimetaja: Kindralstaabi alampolitkownik Rint
Wäljaandja: Wägede Ülemjuhataja staab.

Uudis!

Uudis!

Sõjawäe Topograafia Jaoskonna wäljaandel ilmus trükist uus

EESTIMAA KAART

Mõõt: 15 wersta tollis.

Kaardil on ära tähendatud maakondade, kihelkondade ja keelepiirid.

Hind 4 marka

Saada raamatukauplustest ja Sõjawäe Topograafia Jaoskonnast
Tallinnas, Pagari uul. nr. 1.